

ДОМАЊИЦА

ОРГАН

ЖЕНСКОГ ДРУШТВА И ЊЕГОВИХ ПОДРУЖИНА.

ИЗЛАЗИ СВАКОГ МЕСЕЦА

Издаје Женско Друштво у Београду.

Уредништво је у кући Стевана Бајаловића, професора
Савамајска улица бр. 13. —

За огласе плаћа се од реда 20 пара динар.

СВАКА ЧЛАНИЦА Женског Друштва и његових Подружина довила овај лист БЕСПЛАТНО.

Администрацију и експедицију врши: управна
чланица Сара Карамарковићка, Мајданска ул. 3

Предплата за нечланове, на једну годину стаје 6 ди-
нара, на пола године 3 динара.

БРОЈ 1,

БЕОГРАД, ЈАНУАРА, 1882.

ГОД. IV.

НОВА ГОДИНА.

Њад би хтели правилно да судимо, ми би говорећи о новој години, морали о њој казати ово: да је то једини дан у години кад се највише искрених и срдачних жеља, — али готово толико исто, ако не и више, најподлијих лажи изрече; да је то дан, кад нас засне права међава од све самих честитака, у којима нам се толико среће и дугог века жели, да кад би се у ствари све оне лепе жеље испуниле, на овој земљи био би рај; а реч смрт, сасвим би се из речника морала избрисати. Али тако исто, ни једног дана у години, не помисли грешни човек више несреће своме ближњему, него ли о новој години; и тога се дапа, вели један писац, највише курјака обуче у јагњећу кожу.

Но ваљда за то, што смо ми сами, сваки себи и својима, неиспрљиво врело најлепших нада и жеља, ми с тога радо слушамо и примамо и све лепе жеље о овом дану, па ма од кога оне долазиле. И то најрадије слушамо оне жеље, које су нама самима најмилије. А зашто? — Просто за то: што су оне човековом срцу оно, што и роса биљу; и што би човек без њих, био најнесретнији створ на овоме свету. — „Испуцајте из срца човековог жеље и наде, и он ће одма престати бити човек“, рекао је један писац.

Највеће жеље сваког човека на овоме свету, јесу: живот, здравље и срећа. — Благослови родитеља и у опште старијих, својим млађима, садрже у себи ове три значајне речи, које су и ипаче најглавније чињенице свима поздравима и честиткама. А запело њих троје и јесу најмање у човековој власти; с тога, човеку

као најбезграничнијем господару на овом свету, ипак остаје да нешто жели и да се остварању својих жеља нада.

Но после живота, здравља и среће у опште, најлепша и најмилија жеља; највеће, најчистије и најдрагоценије благо човеково овде на земљи, — то су *добра деца*.

Владаоци с поносом погледају на свој пород, који им је милији од сваког блага овог света. — Запитајмо најкорелијег среброљубца, шта више воли: своје хиљаде или своју децу? — и он се неће дуго премисљати. Сузе радости заблестају се у родитељским очима, кад они своју децу загрле; па и онда, кад се они морају борити са сваком нуждом и невољом, кад ничег немају, што би својим могли назвати — да само *своју добру децу*, они нису сиромаси, јер су срећнији од многих, којима свет на њиховом богатству завиди. Децом су родитељи обесмрћени на овој земљи, посредством њих они дејствују на читава поколења, у њима они живе и онда, кад им гробове покрије у велико трава заорава.

Стари народи сматрали су децу као највећи благослов неба, и кад је пријатељ своме пријатељу пожелео деце, значило је више, него ли да му је пожелео највеће богатство, част и славу; значило је више, него ли да му је пожелео царску круну.

Али деца морају добра бити, јер иначе нису срећа и благослов, него највећа туга и жалост; а да добра буду, **ваља их добро васпитати**. *С тога и јесте добро васпитање, поред бриге за остварком,*

најпреча дужност за све људе без разлике; за све подједнако, били они богати или сиромаси, научени или прости.

Али добро васпитање није лак посао, он је извесно најтежи од свију занимања човекових, и најдуже траје; но зато су и лодови уложеног труда, муке и жртава око васпитања деце и најслађи; и нама се чини, да и данас, пожелети родитељима добро васпитану децу, значи толико исто — колико и пожелети и њима и народу највеће благо овог света.

Па и ми, поздрављајући српске домаћице новом годином, прикључујемо горњим трима, свакоме најмилијим жељама, још и четврту, не мање милу и значајну, а та је: *да у наступајућој новој години, трудни по свети рад Српске мајке, на пољу одајивања и васпитања њеног порода, буде увенчан најлепшом и најдрагоценијом наградом — благословом и захвалношћу њеног порода, народа и потомства.*

Дечије забаве и играчке.

Ми смо у 3. броју овог листа, од прошле године, говорећи о „веселости дечијој“, казали ово: *родитељи су дужни, да се по могућству старају, да својој деци, у детињству, што више радости пришивавају, како би се она у свом доцнијем животу радо и с благодарношћу сећала свог детињства и својих родитеља!* — А сад смо ради да

у неколико потеза проговоримо и о начину и средствима, којима могу родитељи у овом погледу да одговоре овом захтеву.

Оно је истина да нису ретки родитељи који ће рећи: „детету треба да буде књига или у опште други какав користан рад најмилија забава; на то га треба привићи; јер, дух је главно, њега треба неговати, већбати изоштравати, и знањем богатити, гдегод се — и кадгод се то може, а не навићи га на бескорисне забаве. У колико пре дете штогод научи, у толико пре може од њега човек постати и лакше се у свету протурати.“ —

Родитељи који овако мисле, они заиста не мисле овим зла својој деци, но не може се рећи ни да мисле правилно. Овакови родитељи, већ од треће године почну своју децу учити да читају, пишу и рачунају, науче их читавој гомили песмица и декламација, и топе се од радости, што су им деца напредна, т. ј. што тобоже сваки дан богате све више своје знање. Не ћемо одрећи да се деца не могу овоме привићи, да не могу у овоме и уживати; али опет зато велимо за малу децу није ово. И ми кадгод смо имали прилику да видимо каквог стармалог малишана, од својих пет година, како лепо чита, како на тупета разних декламација на изуст зна, или како свима стварима по кући зна називе на два или три језика, сем материнског; — увек смо у себи и нехотине овако помишљали: „јадна мајко и брижљиви оче, колико ли вас је труда и мук ста-

ло, док сте ваше детенце свему овоме научили!“ А за дете смо помишљали: „кукавно дете! колико ли ти је оваковим бесмисленим поступком родитеља украћено оних милих, детињских уживања, која ти нико и никад у животу ничим није у стању накнадити!“ — Та дете и иначе, само собом, сваки дан, учи и научи много. Оно и пре него што га засто и књигу прикујемо, зна појмове и имена стотинама ствари: зна од чега су те ствари, зна им облик, величину, боју, и силество других особина на телима која га окружавају (нпр. шта је рававо, глатко, тврдо, меко, топло, хладно, суво, влажно, тешко, лако итд.). Оно зна употребу разних предмета у кући, зна правац и врсте кретања, уме разликовати звукове, зна узроке и сљедства итд. Накратко, човек се мора задивити, ако само озбиљно о овоме промисли, шта је кадро дете само собом, онако мимогред, без нарочитог и на извесно време ограниченог учења, да научи. А кад ово овако бива, онда треба дете што је могуће дуже штедити од школска учења.

Но овим, опет не би били ради да нас когод хрђаво разуме, те да помисли, да смо ми ради да деца само беспосличе и да се само забављају. — Не, она требају и морају и да раде, а баш за ово доба као најудесније, она и имају веома широко поље за рад, али само тај рад није и не треба да буде, што но рекли, *школски*. Па и ово вреди само за малу децу, а за одраслију, разуме се, да друкчије мислимо.

Дете већ у трећој години хоће радо да шарабата, хоће радо да се игра ђака и војника; ако има сиграчака, оно хоће и да подражава тим својим сиграчкама човеку: женско са својом лутком преставља мајку, госпоју, газдарицу; мушко опет са својим играчкама преставља оца, преставља каквог учитеља, занатлију и т. д. Довољно то, да дете ради и то неуморно ради, само с том разликом, што тај његов рад није по школски, по неким одређеним прописима, него је то забава. Одрастан човек, аратосиљао би се, кад би морао онолико пута чучнути, сагнути се, потрчати, попети се, сићи, и безбројних разноврсних претања учинити, која учини дете, које се никад не потужи да се уморило, да је су-стало и томе подобно. Е, али ми то не зовемо радом, него забавом, играњем, бадавацилуком; а ту баш грешимо. Дете није беспослено. Само ако је здраво, оно ради и хоће да ради и то у забави; а наше је, пошто морамо, а још пре кад и хоћемо да га учимо, да то и радимо; само не у смислу школском. И осим школског рада: читања, писања, рачунања и др. имамо ми предходно многим којечему веома корисном и веома важном да научимо наше дете у том добу. Зар дете играјући се, што ми велимо, не показује своју нарав, своје склоности, своје добре и хрљаве стране. Зар на детету, које играјући се мучи животињу кућну, немамо ми шта да поправљамо? Зар, кад оно разбацује, непазећи газди, или затура своје ствари, па их не може да нађе,

немамо ми чему да научимо наше дете? Зар кад мала цурица обуче материну какву сукњу па ужива да јој се вуче за њом „шлеи“ и огледа се на огледалу, немамо ми ништа да радимо, немамо чему да је научимо? Зар кад у љутњи прелети преко детињих усана какав неуљудан израз, немамо ми шта да поправимо? итд. итд. — Имамо драги родитељи, те још колико имамо најразноврснијег, најтруднијег, али и најблаго-роднијег посла! Ђубав, ред, човечност, уљудност, скромност, промишљеност, а поред ових и силе-ство других не мање важних вр-линица, имамо ми да при детињим играма усађујемо у њихова срца. Ко би могао порећи, да све ово није ништа, тај би само могао рећи и за деције забаве да су не-потребне и да су бескорисно тро-шење времена, т.ј. да ни су ни-какав рад.

Па стога, ми и опет велимо, *дете би требало, да се што дуже штеди од школског учења; а до школског доба, оставити га у кући да се игра, да се забавља; т.ј. да ради оно, што ми не рачунило у рад; и још к томе, да смо ми дужни да му стварамо прилике и средства за игру и забаву.*

За децији најпријатнији и најмилији рад, који ми зовемо игром, има разних начина и средстава, што се зову *играчке*, а ми ћемо сад казати, шта и како о њима мислимо.

О играчкама, које се деци на-бављају, *вреде ова правила:*

1. *Детету не треба давати мно-*

го сирачака, јер се тако рећи, оно њима претриа.

Куповањем многих играчака родитељи заиста мисле добро; они набаве својој деци *много* играчака, па мисле тиме да су им и *много радости и уживања* прибавили. Али није тако. *Изобиљем* у овом погледу деца бивају расејана, а тиме им се украђује она права радост и подпуно уживање на свакој појединој играчки. Многа цурица, која је о Божићу добила само једну лутку, далеко је радоснија, него ли она, која је много разноврсних ствари добила; јер поред разноврсних ствари, дете не зна куд пре да се окрене, којој стварчици пре до поклонити своју пажњу и своју љубав.

Али још нешто! Разноврсне и многе играчке, не само да умањују радост и уживање дечије, него још *штетно и утичу на децу*. Многим и разноврсним играчкама претрпана деца, *навикну се мало по мало да уживају само у маси, у изобиљу*. Њихова пажња, њихова љубав, а још више *уживање*, постаје површно, и не може се обратити једном предмету; овакова деца хоће само *много да имају* пред очима, али им је уживање растројено, она су сама расејана. Услед овога, брзо се насите; а родитељи који су сувише њежни, кад то примете, они купе друге, нове, разноврсне, занимљивије играчке, и то опет у изобиљу, те тако, без зле намере, све више и више лишвавају дете његовог чистог, детињског уживања.

Међутим, много је срећније и задовољније оно дете, које има

мало играчака. Тако нпр. док је каква цурица са изобиљем играчака расејана, дотле може какво друго девојче само са једном луткицом врло задовољно бити, јер је оно сву своју пажњу на њу једну обратило. — Изјутра је облачи, заједно је с њоме придоручку и ручку, преко дан јој непрестано прича, а у вече јој брижљиво намешта постељу, и пре него што је у постељу метне, пољуби је, па је онда добро покрије. Па зар да није ово привидно оскудније девојче много срећније и задовољније од оног што се дави у изобиљу? — Целе године може се девојче са овом једном луткицом разноврсно забављати. Сад јој треба кројити и шити хаљину; сад јој мора прати; од времена на време плести чарапице; а за зиму ваља јој лутки спремити топло, зимско одело. Па онда опет долази Божић, треба и луткицу чимгод изненадити, треба за „Божићну јелу“ спремити разних стварчица... — Еле, једна једина играчка; сама за себе, кадра је, не један дан, или један месец, него кроз читаво детинство да забавља мало девојче; али у друштву са много и разноврсних играчака ту љубав није кадра луткица да придобије.

Пријатељи и сродници су у овом погледу покадшто и опасни; они су ради своје мале љубимце да обрадују, па их претрапају, те тиме и нехотице омане своју племениту цел. Али од свију, у овоме највише греше старији сродници. Они су увек ради, да се и за њихов рачун

Њихови мали љубимци зарадују; они се такмиче за њихову љубав, и у тој цели теже да одрже конкуренцију и са самим родитељима; чисто као да би хтели да нарочити и друкчији ударци срца дечијег куцну и за њих; а ако, и кад већ то постигну, онда су и деца у врло онасном стању. У овом смислу и постоји једна изрека народна, која вели: „*улучићи се више вољу* (али зато више и кваре) *од рођене деце*“, па с тога и треба да су родитељи веома опрезни према неисцрпљивој љубави својих сродника према деци.

У играчке дечије спадају дошта, чигра, клис, змај и т. д. Односно свију играчака у опште, сем оних, које му за поуку служе, износимо ово правило:

2. *Деци не треба никад давати оне играчке, које она сама могу направити.* Ако хоће синчић да има змај, не треба му га готовог купити или дати да му га други направи, него му треба саветом и делом бити на руци, да га он сам направи; па и ако је дете при том неспретно, не мари ништа. Нека му родитељ или који од старијих врше најглавније послове око прављења змаја, а дете у том послу нека буде прост надничар, који ће додавати ово или оно, што је потребно; па је доста. — Оно ће видети како се змај прави; том приликом, користећи се примером, научи ће и само, шта све треба за змај, и којим се редом прављење змаја врши; а што је најглавније, стећиће извесну радост и љубав к раду, и више ће волети такав

змај него ли купљени, јер на њему има и његовог рада и његове снаге; а сваки зна, да је она воћка, коју човек сам подигне слађа од куповне; а тако исто зна се и то, да човек више цени оно дрво, које је он својом руком однеговао, него ли оно што је други подигао.

Има извесних педагога, који у опште бране, да се деца купују играчке. Но ми држимо да је ово претерано. Чигру зацело неће моћи дете само да направи, па ма колико се мучило, и ту му треба купити; али бичне, јер га само може направити. Дете може исећи на хартији насликане војнике, подлепити их и подметути им дрвце на коме ће стојати; али оно још не уме да војнике само наслика, и у том случају, готови, на хартији насликани војници, смеду му се купити.

Али свакојако, при свима овим радовима, није главно оно што дете направи, него онај рад, који оно око прављења уложи. С тога не ваља никад корети дете, ако одпочне да прави оне, што по нашем убеђењу није кадро; него га ваља оставити нек ради, нек се мучи, док или жељени резултат не постигне, или се предузетог посла не окане; за њега је свакојако добит, јер је за сво то време сâм нешто радио и у том раду и уживао.

3. *Где се може и кадгод се може, треба мајка, па и отац, да се играју са својом децом.* Јер одрасли, сасвим је природно, обилатији су мислима, имају шире погледе, далеко већу способност измишљања, те могу својим су-

деловањем у игри с децом и више дражи прибавити дечијем забављању, а том приликом и много што-шта на деци поправити и многим чему научити их.

Ево нпр. како један педагог-писац учи да се мајка са својом девојчицом игра. Он вели: „Од две ћеркине лутке, нека узме мајка једну, рецимо да јој је име Марија, а ћерка другу — рецимо Јелену; а разуме се, да мајка и кћи јој играју улоге матера. Оне пођу у шетњу, с децом, а деца, као деца. (т. ј. лутке), почну се пендрати, тобоже уз брег, т. ј. на астал, орман итд. а мајке их опомињу: Марија, Јелена, пазите да не паднете, јер се можете убити и осакатити! — Или, почну се играти жмуре, па се нпр. Јелена тако вешто сакрије, да је и њена мајка и Маријина мајка, заједно с Маријом, не могу да нађу, док тек одједанпут ко бајаги искочи Јелена из каквог ормана“, итд.

Па зар овакова забава неће бити мила деци; зар мајка на овај начин не може бити друг у игри своје деце, и зар је деца неће радо звати и молити да се с њима игра? — А зар ће бити кога, који у горњем примеру не би приметио, како је мајка вешто и неосетно дала својој ћерци лекцију да буде смотрена и пажљива?

О! те још како може мајка пријатно своју децу забавити, те још колико им радости причинити, играјући се с њима! И како сажаљујемо ми ону децу, која нису никад ову радост играња с мајком уживала! Играње и заба-

вљање са оцем и мајком дуго остаје у детињој памети, а често пута за целог живота неће им се из памети изгладити.

Даље, врло се често дешава, да деца поред играчака не умеју да се њима забављају. Нека нпр. имају играчака у изобиљу: шуму са дивљим животињама, ловцима, хртовима; имају овце и јагањце с чобанима; село са црквом, школом, ђацима; касарну с војницима итд. али не умеју да одпочну играње. У овом случају, не треба родитеље да мрзи, да своју децу упуте у игрању, играјући се и сами с њима, и показујући им како се с тим играчкама могу забављати. Јер ако је већ погрешка учињена тиме, што деца имају у изобиљу разноврсности, те су расејана, онда им бар треба показати и занимљивости појединих играчака.

За овакав случај, преставља исти педагог, једног оца, где се са својом децом овако игра и учи их играти се: „Ево, ово је шума. Ја ћу посакривати ову дивљач: срне, јелене, зечеве итд. у шуму; а ти ћеш Јоване отићи с ловцем кући да спавате. Ево сад ће доћи курјак; али ево и пса, осетио курјака па лаје, брзо пробуди твог ловца да убије курјака, итд.“ — На овај начин, пошто су деца упућена како да употребе своје играчке, оне су им постале и занимљиве, па ће чешће позвати оца да се с њима игра, и та игра у којој отац или мати буду учествовали, биће им најмилија.

Али, можда ће се ставити овако питање: да ли неће родитељи

тима изгубити од своје важности, ако се с децом буду играли? Да ли неће оца унизити то, ако се буде са својом децом играо лонте, терао чигру, и др?

Зацело неће! Све овакове и овима подобне забаве неће нимало наудити достојанству и важности родитеља. Једино је ово, што се има приметити: *родитељи у игрању с децом нека се никада с њима не сурдају и нека их никад, ни у шали не једе*; јер се отуда врло лако могу хрђаве посљедице излећи.

Даље: *никад у шри с децом, не смеју родитељи дозволити, да они постану предмет смејања*, **јер се исмевање никако не слаже са поштовањем**. Дакле, родитељ не сме с децом играти таквих игра, где би нпр. сама игра донела собом да родитељ мора себе смешним направити, нагаравити се или томе подобно.

И нанослетку, у опште, отац и мати играјући се с децом, увек морају у игри избегавати да престављају *хрђаве карактере*: **јер они морају свуда, свагда и у свачему, па и у игри, бити предмет за поштовање и подражавање**.

Светковање слоге и брачне љубави.

Кад на данашње наше разне свечаности и забаве помислимо, којима дуго време преkraђујемо, не може нам се на ино, а да се не сетимо значајних свеча-

ности код разних старих народа. Кад се њих сетимо, или иначе их у историјским одломцима читамо, морамо се на њима зауставити хтели-не хтели, тако су занимљиве и пунозначајне. Оваковим свечаностима нарочито припадају свечаности код старих Грка и Римљана; а код ових последњих најзначајније су ове две: „**светковање домаће слоге**“ и „**светковање чисте брачне љубави**“.

Прву су светковали концем своје старе године, која се свршавала данашњим Фебруаром месецом, као последњим у години, и то одма после једне тако исто значајне али тужне свечаности — „*општег парастоса мртвима*“.

Пошто су за душе својих упокојених сродника и пријатеља разним свечаним жртвама и молитвама олакшали своје тужном срцу, и пошто су успомену на њих обновили полагањем венаца и цвећа на месту где су своје мртваце спаљивали: тада су стари Римљани одпочињали светковање домаће слоге и љубави. —

20. Фебруара, скупљали су се код најстаријег члана породице сви сродници. Овај најстарији члан пребројао би сву на окупу находећу се породицу, и доменуо би имена свију оних, који су исту светковину још пре године дана с њима заједно светковали. Тужним и свечаним гласом понављали су сви чланови породице најпре имена својих најстаријих чланова, које је смрт у току године из њиховог наруча уграбила; за овим су следовала имена мушких и женских, који су у најбољој снази помрли, и на-

послетку имена дечице, коју је је немила смрт покосила, као оно коса цвет у пупољку. При овом тајанственом акту, није остало ни једно око, које се није сузом тужне усмене наводило. У очима мајке блистале су се сузе за изгубљеним чедом, у очима супруге одсејавала је суза за изгубљеним другом, а очи дечице биле су пренуне оних јединствених суза, — суза за својим изгубљеним родитељима.

Овом приликом и нехотице се сваком наметало питање: „а која ли ће у току ове године немила смрт из наше средине за навек отрнути?“ А у исто време сви скупа и сваки појединце бавили су се још једно мишљу, а то је била страховита мисао, — **мисао о краткоћи човечијег века и мисао о магловитој и тајанственој будућности.** Овакове пак мисли, сасвим природно, да су срца свију присутних размекпавале и орасположиле их: за слогу, мир и узајмничку љубав, као једине благодети неба, које овај кратко-времени људски живот, овде на земљи, сношљивим чине.

Није могло остати ни једно срце, које после овога није било дубоко тронуто благодарношћу за свој живот, које није осетило моћни значај породице, међусобне љубави и пријатељства. И у колико се живље сећаху блажених сенака својих умрлих, које је судба немилостиво истргла из њихове средине, — те они више не могаху учествовати у овој општој, тајанственој свечаности, — у толико јаче оживљаваше у свакоме непоколебљива вера: **та жи-**

вот је овај и тако кратак, па на што да га још жучом мржње и непријатељства загрчавамо?

И тако је свачије срце бивало проникнуто некаквом тужном радношћу, у свакоме се разбуђиваху човечна осећања.

Чим је оваково расположење овладало свима члановима скупа, — а заиста, тешко да је могло бити изузетка, — ступао би старшина у средину и измиривао би све размирице између својих чланова, које су се у току године, буди којимначином изродиле. Свачије срце беше примчиво за љубав и слогу. Сједне стране, поглед на тавну и неизвесну будућност, грозом је престрављивала јогуницу; а тужна помисао на краткоћу људског живота облагорођавала му је срце и душу; и тако се свршаваху измирења и узајмнички, искрени и срдачни опроштаји увреда. — Као што се онда вероваше, тога је дана, света богиња — *слога*, измиривала свет међу собом.

После овог оншег измирења и опроштаја увреда, приносила је цела породица тамјан на жртвеник домаћих богова, и ова свечаност домаће слоге, напослетку се завршивала веселом вечером. А пре него што би се сви разишли, просинали су на жртвеник боговима вино, и при поласку, у место обичног поздрава, сваки се опраштао речима: „нека нам свима даду богови добро!“ И тако се сваки после ове пунозначајне свечаности, враћао своје дому, зацело много моралнији, и задовољнији, него што је био, кад је на ову свечаност полазио.

Како је од великог значаја у многоме погледу била ова свечаност! Како ли је она у тешкој вези стајала са човековим срцем, са његовим надама, са његовом зебњом од бућности; у кратко, са свима осећајима који најјаче могу на људско срце да подејствују! А како су од великог значаја имале подобне свечаности и у својим појединостима! Од коликог је значаја било и само доба кад су се ове свечаности приређивале! Најпре се у човековом срцу бућаху усмене на његове миле и драге покојнике; затим се освештаваше општа слога, љубав и мир; а напослетку ступање у нову годину. Па би ли се могло дирљивијим начином дејствовати на људско срце, од овога? Би ли се згодније могао подсетити човек на краткоћу живота, него овако? Могаше ли бити удеснијег и природнијег времена, да се људи опомену на узajмничку љубав, мир и слогу, од овог? Како ли има свог дубоког значаја ова околност, што су све три ове свечаности једна за другом следовале!

Ми смо много којечега од народа старих насљедили, а нарочито многе моде; али зашто нисмо какву овакову свечаност? — С наше стране, ми ћемо за овај пар остати дужни с одговором, да би првом, згодном приликом, могли коју више рећи у овом смислу.

Друга свечаност имала је овако исто леп значај; а то је било светковање богиње Венуса, која је управљала срцем и љубављу

у њему. За ову свечаност, прича се, да је овако постала:

У прво доба Рима, беше између оба пола таква безнаравственост овладала, да се светиња брака већ ни у шта није рачунала; сладострашћа и животињска уживања беху оскрнављивали и сам свети храм богиње Весте.¹⁾ Три Весталине беху погазиле свој завет и оскрнављивали светињу. Услед овако пропале наравствености и абесвећења највеће светиње, цео се Рим престравио и очекивао да ће их богови за то страховито казнити.

У овом очајничком страху они потраже савета код тадашњих пророчанских жречева и ови им заповеде: „да жртвама и молитвама умилостиве Венуса, богињу љубави, да би она срца девојачка у будуће руководила стазом невиности и стазом чисте и верне љубави“. Римљани послушају савет, и озидају богињи љубави дивотан храм, а кип саме богиње ваљало је да освешта најневинија Римљанка. За овај посао слошки су одредили супругу Флакову, и она је освештала статуу богиње Венуса.

Кад је ова светковина дошла, ишле су све римске матере, са својим кћерима и снајама, у свечаној литији, к храму Венуса. Ту су статуу богиње прали водом са светог извора и увенчавали јој главу венцима оплетеним од руже и мирте. Затим су ничице падале пред олтаром богиње, и са кнебу подигнутим рукама молиле су

¹⁾ На њеном жртвенику горео је „божански огњак“, који су чувале, да се не угаси, невинне девојке, Весталине назвате.

јој се: „да одржи римским женама и девојкама невиност, лепоту и часно име“. После молитве још су поједанпут полагали на главу богиње венце, а затим су шиле из шоља шкољкастог облика млеко и мед, помешано са истуцаним семеном од мака. — што је представљало символ чисте, миле и мирне, супружанске љубави. —

Одавде кренула би се литија у храм брачне среће (*Fortuna virilis*), и ту су се сви у једном светом извору купали, приносили на жртву богиње брачне среће тамјан, и молили јој се: да им очува љубав и срца њихових мужева.

Као што се види из ових светковина, Римљани су сматрали љубав као најсветији и најбогатији извор сваке људске среће; на њој су они оснивали домаћу срећу, а тиме су и сводили љубав у њене уређавајуће границе.

Ова велика светиња људског срца није се презирала, нити, као данас, остављала да је обрађују од разне руке романисте и новелисте; него је она била предмет највећег поштовања, предмет подједнако мно моралисти, законодавцу и религији, као што је и најснажнији покретач свију њежних осећаја у срцу човечијем. И Римљани су врло брзо осетили од коликог је одсудног значаја по срећу и благостање државе, неговање и правилно образовање ове светиње људског срца.

Код Грка, овај тешки задатак руковођења људским страстима имађаху нарочите богиње, које се зваху *грације*. Оне силажаху

са Олимпа к смртнима, те људске страсти облагорођаваху и утишаваху. Ове грације биле су другарице богињама љубави. По целој Грчкој имале су оне своје храмове и олтаре. Све живо, без разлике старости и рода, величало је ова божанства. При свакој веселој гозби или иначе друштвеном весељу, њима су приносили жртве. Њихова дужност, била је, да одузму свакој страсти необузданост, а сваком нагону и осећају све оно, што је на њима дивљачног, и да све то преобрате у благу и њежну љубав. Ове богиње имале су често своје храмове заједно с музама, јер њих нарочито обожаваху вештаци и песници. — Тако исто, оне су благотворно утицале и на једну познату страст људску — на исмевање; одузимајући овој страсти опорост, јед и злобност, оне су је преобраћале у љупку шалу, која се само смешу уместо да исмева, само прети — уместо да вређа, и њежно додирује — уместо да ране задаје.

Ове три богиње представљају се загрљене, насмешене и голе, како се са једном танком копреном играју и олпчавају својим загрљајем хармонију свију човечких страсти. Оне су биле украс богиње љубави, јер без њих би страсти биле само разоравајући нагон, а лепота слика без живота.

Ниједно друго божанство није се толико обожавало, колико ове богиње узајамне љубави, скромности, невиних, њежних и љупких осећаја, од којих често зависи срећа не само појединца,

него и читавих народа. Јер облагорођени и њежни осећаји много су претежнији од најбоље измудрованих моралних система, које истина хладан рачун ствара, али које баш зато и остају без дејства, јер нису загрејане жаром благе љубави.

Ево, из овога доведе види се, како су стари народи умели већто да подигну и негују морал, уносећи га у срца људска најзгоднијим приликама, а то су ове знамените свечаности у животу људском.

ПРВИ СНЕГ!

Мисли једног дечка о првом снегу.

Пада снег, и то врло крупан. Хвала Богу ево и зима дође. Сад тек настају права уживања: грудваће, топиљаће, санкаће, прављење људи и градова од снега. Кад дође зима, ето нам и најмилијег празника — Божића. Па има ли штогод лепше од зиме са снегом? — Зацело нема. Никако не могу да разумем, како је могуће, да има и таквих предела на земљи у којима никако снег не пада! Сироти људи што тамо живе, они су лишени свију ових уживања, које нама зима са снегом доноси! Ја се неби радо с њима мењао, и врло сам весео што сам рођен у овим пределима у којима снег пада.

Неколико година доцније.

Дође и зима. Како је величанствено њено наступање! Она по-

сиље себи пут милијунима сићушних, бљештећих звездица: а о ведрој, мразовитој вечери, осветљава их безбројем других, са азурно-плавог свода небесног. Ах, да ли се међу оним звездама горе налази и моја звезда будућности? Ако је тамо, милостиви Творче, немој је угасити, него учини да све јаснија и зрачнија буде, како би и моје име некада својим сјајем, заблистало међу људма! Дај ми моћи, дај ми речи, да би могао све ово изразити што у својој души много и величанственог осећам. Молим ти се, дај ми живота, јер је живот тако леп. Али ја хоћу да живим зато, да би могао што велико створити за живота; ја хоћу да живим тако, како ме не би могли нигда живи заборавити; па ни онда, кад ме већ међу њима не буде. Ја то желим, то хоћу, а твојом помоћу Творче и моћићу! О, ви бели сићушни весници зиме, до године ће вас поздравити сасвим нов човек, који ће одважно смети свету у очи погледати и рећи му: свете, моја је молба саслушана, жеља ми је испуњена, моје се име неће ни онда заборавити кад ме већ давно на овој земљи не буде!

Мисли једног флегматичара.

Хм, Хм, први снег! Дакле ово је збиља већ и зима почела? Па и време јој је; нема те силе која би овосветско уређење могла предругојачити. А напоследку, што о томе да мислим, што да себи разбијам главу, кад знам, да ништа неможе тако здрављу човечијем наудити, као напрезање. Метузалем

морао је бити веома спокојан и смишљен човек. Па друкчије не може ни бити, јер иначе не би могао онако дубоку старост дочекати. Само се не треба напрети никакo, а нарочито онда, кад то не мора бити! Шта ме се тиче, нека снег пада ако хоће сваке недеље па и сваки дан изнова, мораће напослетку и престати, ако не данас, а оно сутра или преко сутра; о томе нећу ни да мислим. Моје је начело: „мало, али логично мислити.“ Овог начела држећи се, остарио сам, а уздам се, да ћу још и много старији бити, само ако увек будем, мало, али логично мислио.

Мисли једног меланхоничаџа.

Рано је почела зима ове године. Код толиких осталих мука и невоља морала се још и она пожурити, да им се придружи, као да смо је жељни. Баш је чудновато ово уређење природе! Сама бесмисленост! Тек се човек мало од летње жеге опоравио и срећно продурао оне јесење кишурине, таман да душом дане, ето ти зиме; греј себе, облачи зимско одело, па поред свега леди се и мрзни се. Чим главу из куће помолити, одма те поздраве зврчке снега по носу. Чудновато! Еј, Хајне! ништа паметније ниси рекао него кад си ову земљу назвао долином беде и невоље! — Спротива мре од глади и мрзне се, а богаташи упропашћују и своје богатство и своје здравље: сад их видиш на леду, сад на балу, сад их опет видиш да се сангају, а за све се каже „тако ваља, тако је мода.“ Па да би се још све ово круни-

сало, видиш их, како дупке напуне разне сале, у којима хоће човек да се од врућине загуши, а од промаје да пропадне, и то све зато да би дозволили, да им различна музика и певање парауши. Па онда кад дођу месојеђе, они силни балови! Е, то је нешто страховито! Управо рећи, месојеђе су права затрица за људство; али свему овоме прво је зима главни узрок.

Мисли једног старца.

Дакле већ је једна година дана прошла, ви мале беле пчелице, одкад сам вас оно лане као данас поздравио. Ах, колико њих трухну данас у хладном и мрачном гробу, који су вас лане с пуно нада и с радосћу у срцу поздрављали. Било младо или старо, мушко или женско, сирото или богато, лепо или ружно, смрт не бира. На једном месту она одкине цветак у пупољку; на другом печупа из корена најдебље стабло пуно бујности и снаге; а на трећем, пошто га је већ много година штедила, сломије и уништи какво старо и иструлело дебло.

Природа иде вечно својим непроменљивим током! Она је неуморна и вечито себи следствена! — Али шта ће напослетку бити? Ово: „шта ће напослетку бити,“ чисто помути човеку памет, кад почне о томе мислити. „Садашњост“, стоји пред човековим очима као каква отворена књига; па чак и „прошлост“ је човеков дух и ум већ у многим сазнао и растумачио, и сваким даном све више о њој сазнаје; — али камо га тај див, који се сме усудити

да тајанствени вео са још тајанственије будућности мало одигне? — Нема га, јер му одма загрми громовни глас: „Стој, догде, а не даље!“ Бедном дакле човеку не остаје ништа друго: до садашњост, и успомене из прошлости, а све остало губи се у густој магли будућности, у којој нам врло често многе наде једна за другом пропадају.

О БРАКУ У ЈАПАНУ.

(ПРТА ИЗ КУЛТУРНЕ ИСТОРИЈЕ)

Као што је познато, у свима топлим крајевима наше земље, удају се девојке врло младе. Тек што млада Јапанескиња наврши 14. годину, већ јој се морају родитељи старати о удаји њеној. А сво ово старање састоји се у томе, да нађу или у кругу своје породице, или у кругу својих пријатеља такову личност, које је посао доста сличан са послом и дужношћу провoдације код нас. Али провoдација бити у Јапану није мала ствар. Кома се ова дужност повери, он нема само за задатак да буде прост посредник између родитеља момкових и девојачких, него он мора и свима свадбеним церемонијама да управља. Па и ово пије све. Овај кукавни човек, мора да је кроза цео свој век саветодавац овом младом брачном пару. На случај неслоге или хрђава живота између њих, он мора да их мири; а ако измирење није могуће постићи и поново слогу и љубав међу њима

повратити, он је дужан да изврши и церемоније при разводу брака.

У Јапану није обичај да девојка носи какав мираз, а ако изузетно и донесе девојка момку штогод новаца, то се обично никад не мери према имовном стању родитеља јој. Ако се родитељи погоде и одобре предложени од провoдације брак, онда се од тог часа момак и девојка сматрају као заручници; али као заручници немогу никако остати дуже од три месеца. За сво ово време, до свадбе, измеђају се узајмнице разни поклони, и најпрви такви поклони, према старом једном обичају, састоје се из повесама конопље и ситних сувих рибица. Између других поклона, младожења поклања младој, леп и елегантан појас, а она њега обдaruје каквом особитом сабљом. Али у исто време она њему пошаље и списак свију ствари, које ће му из родитељске куће донети; а овај је, како-кад, краћи или дужи, према финансијском стању девојачких родитеља.

На сами дан, кад се свадба урече, умота се млада у сасвим белу копрену. Ово би многи мислели, да то преставља символ невиности; али није. — У Јапану вреди бела боја као знак највеће жалости; а у овом случају, хоће да се тиме покаже, какву тугу девојка осећа растајући се са родитељском кућом. Кад већ и уречени час куцне, појављује се и провoдација, који ће младу заручничковој кући одвести, где је са великом свечаношћу и разним церемонијама дочекају. Кратко време после овога, долазе заруч-

никовој кући и девојачки родитељи, посећи собом ствари које уз девојку дају. Кад сви буду на окупу, онда се приступа првој церемонији венчања, али која је лишена сваког значајнијег религиозног карактера.

Невесту и младожењу одведу пред место које представља домаћи олтар, на коме се налазе само ове четири ствари: једна јелова гранчица; једна слика која представља ждрала; једна корњача, и једна слика која представља у браку остарели пар. На први мах може се човек одмах сетити каква алегоричан значај имају ове четири стварчице. — Јелова грана, која је вечно зелена, представља свежост, бујност и снагу, која се брачном пару жели; ждрал је символ среће и задовољства; корњача — представник дугог живота, а слика у браку остарелих, представља трајну и дугу љубав и слогу. Кад се ова кратка церемонија сврши, одма одпочну ту налазеће се младе девојке певати старинске песме, које су цуне лепих жеља и сваке среће младенцима; а затим се одпочиње величанствена и сјајна гозба. При овој гозби учествује и невеста, али је још непрестано у копрену увијена, коју тек онда скида кад у своје одаје оде.

Невеста не прима увек мужевљево име, сем случаја, кад у кући мужевљевих родитеља остане; а ако се овај одвоји од своје породице и уђе у кућу жениних родитеља, онда он прима женине породице име. Седми дан по венчању, обрија млада обрве, и обојадише зубе црно, једном речи онака-

ради се што је могуће више; чиме се хоће да каже, да она живи сад само за онога, који ју је изабрао. И овом приликом даје се опет велика част, у којој учествују и младини и младожењини родитељи и остала родбина. Од овог дана, наступају за младу најстрожије дужности домаћине.

Кад се роди дете, онда се обавља опет једна свечаност, а то је давање имена (наше крштење); ако је дете женско, обично му се даје име каквог цвета, а ако је мушко, оно добија име састављено од две какве значајне речи. Свако мушко дете носи једно исто име, само што још уза њега добија по једну нову реч, која представља ред по рођењу.

Јапанскиње су извршне домаћице и мајке. Ма у како високом положају била она у друштву, никад не полаже нити троши своје време на кићење и гиздење; него суделује, руководи и врши све домаће дужности. А ове дужности састоје се у брижљивом управљању кућом и васпитавању деце. Јапанскиње живе у кући у сасвим засебним и одвојеним одајама, и из ових оне врло ретке долазе у собу у којој муж своје пријатеље прима. Ако није какав присан и крвни сродник, њега, кад у кућу ступи, дочекује муж, и тада се никад жена не појављује. Највећа би неучтивост била од стране мушкога поменути име жене онога у чију је кућу дошао, а још мање извештавати се о нахођењу домаћице.

Али не треба мислити, да Јапанскиње баш вечно одвојено од света живе. Не. Има извесних

дана кад јој њене пријатељице у походе долазе и кад она к њима одлази, а тако исто иду оне у друштву и у шетњу.

РАДЊА ЖЕНСКОГ ДРУШТВА

и његових подружина

XXXIII. редовна седница Управе Женског друштва.

Држан 27. Новембра 1881. год.

Биле су: председница, подпредседница, касирка: од управних чланица госпође: Цвета Јовановићка, Перса Јовановићка, Марија Холецовица, Анка Недићка, Лујза Витковићка, Љуба Проквићка, Катарина Хаџи-Томе, Сара Кара-Марковићка, Надежда Лазаревићка. Пошто деловодкиња, г-ђа Мијаиловићка није била на овој седници, то је од стране Управе умољена госпођа Витковићка, да води протокол седнице.

Председница јавља, да се Управна чланица г-ђа Милка Хаџићка, преселила у Ниш због премештаја свога мужа и да с тога престаје даље бити управна чланица београдског Женског друштва. — Управа прима знању ову вест са сажаљењем, јер у г-ђи Милци губи једну од највреднијих својих чланица. Касирка предлаже да Женско друштво приреди другог дана Божића село у корист раденичке школе и то у здању Више Женске школе. — Прима се предлог касирке. Пошто се осетила потреба, да се тачније одреди одношај деце бившег сиротињског завода, према оним лицима код којих су на стану и храни, то подпредседница предлаже, да се састави одбор из неколико госпођа управних чланица, које ће о томе промислити и према ученој потреби прописати правил, по којима ће се управљати деца бившег сиротињског завода, кад су ван школе у опште, а нарочито како ће се понашати према лицима код којих су на стану и храни. — Управа прима предлог подпредседнице и изабере у одбор

ове госпође: Емилију Лешјанку, Христину Јовановићку, Надежду Лазаревићку и Марију Холецовицу. Госпођа Перса Јовановићка пита Управу, оће ли Женско друштво, и ове, као и ланска године, поклањати сиротним ученицима ра сеничке школе зимске халине за Божић. — Решено је да се за свих 50 сиромашних ученица раденичке школе купи потребн количина молдона за халине, а госпође: Перса Јовановићка, Анка Недићка и Цвета Јовановићка да изврше ову куповину. Председница јавља, да је Подружина Ужичка послала упућницу од 72 дин., да се исплати стан и храна њихове питомице Анке Росићеве, за месеце: Новембар и Децембар тек. год. — Прима се знању, Г-ђа Хајдловица, код које су мушка деца, бив. сиротињског завода на стану и храни, јавља Управи, да су јој преко потребне неке ствари за децу и моли да им се оне што пре набаве. — Управа прима знању молбу ове г-ђе и пристаје да купи најнужније ствари за децу, а за набавку истих буду изабране г-ђе: Катарина Хаџи-Томе, Ермила Николићка, Ленка Гарашанка, Марија Холецовица. Председница пита Управу, кад мисли да је најудесније сазвати редовни главни скуп Женског друштва. Решено је да XI. редовни главни скуп Женског друштва буде 3. Јануара 1882. год. у здању Више Женске школе. Председница јавља да је у администрацији Домаћице веома потребан један орман, за остављање листа и других хартија што овамо припадају, па пита Управу, оће ли се купити орман за ту цео. — Решено је да се купи орман за 37 дин. Председница пита, које ће од г-ђа управних чланица доћи да савијају Домаћицу за овај месец. — Јаве се госпође: Катарина Хаџи-Томе, Анка Недићка, Ермила Николићка, Ленка Гарашанка и Марија Холецовица. Председница предлаже за редовну чланицу госпођу: *Мишу Параносовицу*. — Примљена је. Председница предлаже за редовну чланицу г-ђу: *Катарину Кијалеговицу*. — Примљена је. Госпођа Пајковица из

Шапца предлаже за редовне чланице: *Катарину Р. Бадемљића* и *Анку Д. Дикића* — примљене су. Г-ђа Пајковица предлаже за редовне чланице г-ђице: *Полексију Станојевићеву* и *Јелену Љочићеву*. — Примљени су. Г-ђа Перса Јовановићка предлаже за редовну чланицу госпођу: *Јелисавету Димићку из Параћина*. — Г-ђа Сара Кара-Марковићка јавља да је госпођа Холецовица платила Домаћицу за друго погђе т. год. — Прима се знању.

27. Новембра 1881. год.
у Београду.

№ 115.

ПРЕДСЕДНИЦА
ЖЕНСКОГ ДРУШТВА
Кат. М. Миловука.

ЗА ДЕЛОВОДКИЊУ
Лујза Витковићка.

УПРАВНЕ ЧЛаницЕ
Марија Холецовица
Катарина Хаџи-Томе.

XXIV. Редовна седница управе Жен друш.

држана 16. децембра 1881. год.

Биле су: председница, подпредседница, касирка, деловодкиња, од управних чланица госпође: *Анка Недићка*, *Сара-Карамарковићка*, *Ленка Гарашанка*, *Надежда Лазаревићка*, *Перса Јовановићка*, *Ермила Николићка*, *Катарина Хаџи-Томе*, *Емилија Лешјанка*, *Цвета Јовановићка*, *Ружена Вшетечковица*, *Лујза Витковићка*, *Љуба Прокићка*, *Милица Вујовићка* и *Даница Валентиница*.

Председница јавља да је због краткоће времена, морала пре састанка ове седнице замолити госпође: *Сару Кара-Марковићку* и *Даницу Валентиницу* и *Цвету Јовановићку*, да оду с њом у двор и позову Њено Височанство на село, које Женско друштво приређује другога дана Божића у корист своје касе. — Прима се знању и одобрава поступак председнице. Председница чита три писма Нишке подружине Женског друштва, у којима се јавља 1., за питомицу Нишке подружине *Зорку Живковићеву*, коју шаље у раденичку школу Женскога

друштва, да се учи женском раду 2., да ова њихова питомица нема креветних хаљина, него да јој Женско друштво набави и рачун им пошље и 3., да ова Подружина приређује две игранке у корист своје питомице *Зорке*, коју је послала у Београд да се изучи женском раду: једну 31. децембра а другу 30. Јануара са лутријом. Нишка подружина моли том приликом управу Женског друштва, да јој она даде одштампати 2.500 срећака за њихову лутрију и да задржи себи онолико комада колико мисли да може продати. — Због честих лутрија, које се у последње виеме приређују у Београду, управа реши да за сада узме од Нишке Подружине само 300 комада срећака, па ако прода ове, онда да тражи још од њих. Учитељке рада у раденичкој школи, питају управу, преко дежурне чланице г-ђе *Вшетечковице*, могу ли оне ученицама њиховим издати зараду пред Божић, у место што би концем месеца то учиниле, јер је деци пред празник нужен новац. — Решено је да им се исплати онолико свакој, колико која буде зарадила до Божића. Према решењу прошле седнице, г-ђе: *Перса Јовановићка* и *Цвета Јовановићка*, јављају управи, да су купиле потребну количину молдона за 50 сиротних ученица раденичке школе; и да су им раздале, као поклон за Божић од Женског друштва. — Прима се знању. Председница чита молбу *Јулијане Поповићке* удове (бившег уредника *Видов-дана Милоша Поповића*) која се жали, да је скрхала руку десну, па не може да заради и моли Женско друштво, да јој помогне новчано, док јој рука не прође; даље чита молбу *Стаке Илићке* удове, бивш. послужитеља министарства, која има троје деце на издржавању, а нема ни од куд помоћи, осим два дин. недељно из општинског суда. — Премда је решено пређе, да се због великих редовних месечних издатака, не даје више новчана помоћ никоме, опет зато због наступајућег празника, управа на предлог г-ђе подпредседнице реши, да се овим двома молитељкама *Јулијани Поповићки* и *Анци Илићки* даде и то:

првој без деце 12 дин, а другој са децом 24 дил. Председница предлаже за редовне чланице: *и-ну Зорку Р Милојковићеву*, помоћницу у Вишој женској школи и *и-ћу Јелену С. Анастасијевића* војеног лекара. — Примљене су. Г-ђа Перса Јовановићка предлаже за редовне чланице *и-ће: Катарину Милана Бранковића и Јелену Николе Вулковића*. — Примљене су: Г-ђа Ружена Вшетечковица предлаже за редовну чланицу *и-ћу Марију Бајлоновицу*. — Примљена је. Г-ђа Перса Јовановићка, као дежурна чланица у раденичкој школи, предаје касирци новац од зараде у тој школи. По одбитку процента ученицама, добивено је: од белог рубља 40.55 д. пор. а од хаљина 134.70 дин. пар. Свега је дакле добивено 175,25 дин. пар. — Прима се знању. Касирка јавља стање кесе до краја Новембра тек. год. Примљено је 11.089.46 дин. пор. а издавање 11-034.82 дин.

Остало у каси 54.64 дин.

Председница јавља да Њено Височанство по урођеној доброты и њежности материнскога срца спрема за децу из бившег сиротињског завода „*Божићну јелу*“*, трећи дан Божића, и да је на ту цел, поручила председници, да она купи мушкој деци шт ф за зимске хаљине, а за женску децу спремиће Њено Височанство друге корисне и лепе поклоне. Председница даље јавља, да ће се ова свечаност обавити у раденичкој школи и напомиње како би добро било да госпође Управне чланице буду и саме присутне на овој свечаности. — Прима се знању са великом благодарношћу и ускликом „живела“. Председница пита управу, мислили она да се од добивеног штофа од Њеног Височанства, даду одма направити деци хаљине за Божић, јер им је и тако преко потребно. — Решено је да се даду направити одма хаљине за мушку децу, како би за

* То је обично јелова грана, о коју се вешају разне играчке, које се за Божић деци дарују. Ово је стари обичај у целој Русији, од које су тај обичај примили и остали образовани народи. (Ур.)

наступајући празник могле бити готове.

Бр. 122.

16. децембра 1881. год.
у Београду.

Председница,
Женског друштва,
Нат. М. Миловука,

Деловодкиња,
Јел. Мијаиловићка,

Управне чланице:
Сара Кара-Марковићка
Надежда Лазаревићка

СПИСАК

Чланица Женског Друштва другог полгођа
1881. год.

Почасне:

1. Христина Јовановићка, 2. Леди Брајт. 3. Јованка Меркусова, 4. Олга Граве, 5. Марија Стрекалова, 6. М. К. Шуљгина, 7. Књагиња Шаховскаја, 9. М. С. Сабинина, 9. Баронеса Фредрике, 10. Ј. П. Лихачева, 11. Р. С. Свјатловска, 12. С. В. Дараган, 13. К. К. Рихтер, 14. Ј. Д. Труханова, 15. О. И. Скворцова, 16. Јока Илићка, 17. Марија Магазиновићка, 18. Лена Штериница, 19. Марија Вајфертовица.

Редовне:

20. Кат. М. Милова, 21. Милка Г. Миловановића, 22. Јелена Груићка, 23. Лујза Витковићка, 23. Јелисавета Јевтићка, 25. Катарина Н. Јовановићка, 26. Софија Бучовићка, 27. Софија Ивановићка, 28. Љубица Терзибашићка, 29. Јелисавета Т. Вуковићка, 30. Милева Терзибашићка, 31. Стана Ур. Јовановића, 32. Цана Живковићка, 33. Милица С. Грујићка, 34. Бојена Сњећивина, 35. Анка Недићка, 36. Мица Протићка, 37. Јелена Мијаиловићка, 38. Анка Срећковићка, 39. Јелена Атанацковићка, 40. Ермила Николићка, 41. Марија Димићка, 42. Даница Валента, 43. Марија Божићка, 43. Аурелија Милутиновићка, 45. Софија Мићићка, 46. Милева Р. Тодоровићка, 47. Амалија Пироћанчевица, 48. Иљинка Јермеићка, 49. Перса М. Јовановићка, 50. Марија

Ц. Марковићка, 51. Јелисавета М. Јанковићка, 52. Милица Вујовићка, 53. Лена Ј. Пачићка, 54. Сара Карамарковићка, 55. Јулка Голубовићка, 56. Ксенија Павловићка, 57. Љуба Прокићка, 58. Зуица Карапешкићка †, 59. Цвета П. Јовановићка, 60. Лена Груићка, 61. Митра Арменулиница, 62. Софија Ристићка, 63. Александра Влајковићка, 64. Пајка Мадаревићка, 65. Милица Симоновићка, 66. Љубица Путниковица, 67. Марија Холецовица, 68. Јелена Катарџи, 69. Софија Катанићка, 70. Јелена А. Карамарковићка, 71. Милева Гвоздићка, 72. Варвара Персијани, 73. Анка Пајовићка, 74. Милева Р. Алимпићка, 75. Рокса М. Лазаревићка, 76. Катарина С. Михајиловићка, 77. Марија Гика, 78. Катарина Кешко, 79. Марија Живковићка, 80. Катарина Ј. Вељковићка, 81. Љубица Ш. Јовановићка, 82. Јелена Давидовићка, 83. Полексија Тодоровићка, 84. Катарина Г. Боди, 85. Драга С. Поповићка, 86. Цанка Поповићка, 87. Паулина В. Ђорђевићка, 88. Александра Љ. Стефановићка, 89. Катарина Ђ. Миловановићка, 90. Шарлота Биљковица, 91. Полексија Ђорђевићка, 92. Маца Богићка, 93. Јелисавета Коцићка, 94. Ленка Карапешкићка, 95. Милева Крстићка, 96. Станка Лозанићка, 97. Јуца Нешићка, 98. Милева Живковићка, 99. Ленка Карапешкићка, 100. Анка Ђукићка, 101. Ленка Грубановићка, 102. Мила Драгашевићка, 103. Регина Штерновица, 104. Ружена Вишечковица, 105. Регина Јелишева, 106. Јелисавета Степићка, 107. Лепосава Т. Кумануди, 108. Милка Д. Миловановићка, 109. Савка Ж. Ђорђевићка, 110. Анка Т. Симићка, 111. Анка Бадићка, 112. Милка А. Савићка, 113. Јелисавета Здравковићка †, 114. Дафина Протићка, 115. Љуба Стефановићка, 116. Магдалена Божићка, 117. Софија Спиридоновићка, 118. Маца Ђ. Новаковићка, 119. Марина Каснарка, 120. Марија Маринковићка, 121. Анка Угричићка, 122. Јулка Васиљевићка, 123. Јелисавета Рушчуклићка, 124. Ана Јанковићка, 125. Хенријете Филипа, 126. Милка С. Хаџићка, 127. Катица Ђорђевићка, 128. Косара Ј. Шандора, 129.

Рисима Анастасијевићка, 133. Христина Оптркићка, 131. Марија Сретеновићка, 132. Јелка В. Живковићка, 133. Милка Прапорчетовићка, 134. Јелка Стокићка, 135. Јулијана Пластићка, 136. Јулија Гутмановица, 137. Станија Милановићка, 139. Христина Ковановићка, 140. Ирина Поповићка, 141. Стана Ђурчићка, 142. Јелена В. Здравковићка, 143. Милка Кременчетовица, 144. Емилија Белићка, 145. Јуца Пантелићка, 146. Ленка В. Гарашанка, 147. Босиљка М. Лешјанка, 148. Јелка М. Ђермановићка, 149. Круна Ј. Мишко ићка, 150. Мара Пачићка, 151. Христина Ј. Туцаковићка, 152. Анна С. Бајаловићка †, Савка Јуришићка, 154. Милева М. Симићка, 155. Живка Ј. Анђелковићка, 156. Миса Петровићка, 147. Перса Лацковићка, 158. Стана М. Михајиловићка, 158. Ленка Карабелићка, 150. Катарина Ј. Ристићка, 161. Катарин Ј. Обреновићка, 162. Драга Анђелковићка, 163. Софија П. Илићка, 164. Мила Станојевићка, 165. Перка Бабићка, 166. Анка Бујдићка, 167. Милева П. Стефановићка †, 168. Драга Дамњановићка, 169. Агница Срећковићка, 170. Милица П. Бошковићка, 171. Милева П. Цветковићка, 172. Милка Д. Јовановићка, 173. Александра Ц. Марковићка, 174. Марија Поповићка, 175. Евгенија Ј. Петровићка, 176. Адела Мелхеровица, 177. Драга Л. Поповићка, 178. Етелка Шафариковица, 179. Стана М. Николићка, 180. Христина Ђорђевићка, 181. Јулка Ж. Блазнавчева, 182. Антоанета Азријела, 183. Меркуша Були, 184. Салчи Були, 185. Сара С. Пијаде, 186. Елза Х. Леви, 187. Хермина Д. Ђ. Кумануди, 188. Надежда Лазаревићка, 189. Стојка Николајевићка, 190. Рахила Азријела, 191. Ана Боди, 192. Бети Тунера, 193. Анка Радојковићка, 194. Христина Хаџи-Томе, 196. Софија П. Најдановићка, 196. Катарина Л. Јовановићка, 197. Цана К. Стевчићка, 198. Катарина Ђ. Окановићка, 199. Драга П. Марковићка, 200. Јуца Магазиновићка, 201. Катарина Арамбашићка, 202. Зуица А. Павловићка, 203. Катарина Хаџи-Томе, 204. Дафина Тајсићка, 205. Ида Хаџи-Нико-

лајевићка, 206. Лена Пешићка, 207. Мина Л. Стевановићка, 208. Соја В. Мишковићка, 209. Катарина А. Медовићка, 210. Јелисавета И. Ракићка, 211. Љуба Ј. Жабарчевица, 212. Перка Д. Ђурићка, 213. Јадвига Гонсјоровска, 214. Јула Н. Христићка, 215. Анка К. Павловићка, 216. Софија Ж. Стојиловићка, 217. Александра Живадиновићка, 218. Даница Петровићка, 219. Перка Телићка, 220. Милица Остојићка, 221. Јелена Ј. Поповићка, 222. Стојна Н. Рашићка, 223. Јулка Н. Миловановићка, 224. Марија Љ. Бајаловићка, 225. Милка Ј. Обрадовићка, 226. Хрисанта Куманудиница, 227. Емилија Лепјанка, 228. Маргарита Бановица, 229. Ленка Ђ. Ђермана, 230. Јелисавета М. Марковићка, 231. Адела Церманка, 232. Драга Д. Станишићка, 233. Љуба Гр. Ивановићка, 234. Анђа Пере Радовића, 235. Цвета Ђ. Малетићка, 236. Анка М. Поповићка, 237. Јулка К. Николићка, 238. Милева Прокићева, 239. Марија Ивановићка †, 240. Даница А. Солара, 241. Љуба М. Неранђићка, 242. Ема Козарца, 243. Станка Остојићка, 243. Јулијана Д. Илићка, 245. Варвара Гатковићка, 246. Босиљка Степановићка, 247. Јулка Игњатијевићка, 248. Драга М. Дамњановићка, 249. Јулка М. Миловукова, 250. Паја Н. Спасићка, 251. Евдокија Ђорђевићка, 252. Јелена Антоновићка, 253. Милка Васиљевићка, 254. Бети Хавеловица, 255. Христина Ђикићка, 256. Мара Ценићка, 257. Ђина С. Д. Поповићка, 258. Марта В. Петровићка, 259. Драга П. Мостићка, 260. Персида Трифуновићка, 261. Марија Томићка, 262. Марија Ђорђевићка, 263. Стана Мајновица, 264. Марија Канаре, 265. Лепосава Радојковићка, 266. Љубица Јевтовићка, 267. Јелена Кузмановићка, 268. Мима Михоковићка, 269. Станка Јанковићка, 270. Јуца Гарашанка, 271. Јулијана А. Павловићка, 272. Анђа Милојевићка, 273. Катарина Ч. Миљковићка, 274. Милева А. Константиновићка, 275. Марија В. Николићка, 276. Магдалена Видковићка, 277. Лепосава Љубисављевићка, 278. Олга Ђуришићка, 279. Милева Јанковићка, 280. Надежда С.

Грујићка, 281. Наста М. Денићка, 282. Катарина М. Летићка, 282. Василија П. Живковићка, 285. Јеца Соколо ићева, 285. Јулка Вуковићева, 286. Вилхелмина Пфафова, 287. Анка К. Петровићка, 288. Милица Косановићка, 289. Перка Г. Матићка, 290. Марија Думе Јање, 281. Љуба К. Ивковићка 292. Христина А. Лукићка, 293. Марта Д. Пешике 294. Марија П. Трифуновићка, 295. Јелена Протићка, 296. Јелена Љ. Станојевићка, 297. Алиса А. Јовичићка, 298. Марија Поливка, 299. Деспина Ђерманка, 300. Јелисавета Радојчичка, 301. Фемка К. Анастасијевићка, 302. Ана Кауфмана, 303. Софија Николајевићка, 304. Марија С. Нешићка, 405. Катарина Холецова, 306. Лена Т. Јанковићка, 307. Перса Смиљанићка, 308. Спаса Т. Лекиница, 309. Ана Поповићка, 310. Мара С. Рашићка, 311. Милева П. Антићка, 312. Марта Хорстиговица, 313. Јелена Марковићка, 314. Јелица М. Сарићка, 315. Катарина Д. Лазаревићка, 216. Станка Богдановићка, 317. Софија Ј. Гудовићка, 319. Цана Богатинчевићка, 320. Марија А. Стојковићка, 321. Милева М. Димићка, 322. Мица С. Димитријевићка, 324. Полексија А. Нинчићка, 325. Катица Ј. Максићка, 326. Јелена Чолак-Антићка, 327. Ацка С. Вуковићка, 328. Софија Шишковићка, 329. Каја Голубовићка, 330. Августина Капнера, 331. Анка Т. Миљшковићка, 332. Силвија Валтера, 333. Катица К. Црногорца, 334. Настасија С. Стефановићка, 335. Јелена М. Ђорђевићка, 336. Перса М. Благојевићка, 337. Живка К. Ивковићка, 338. Милева Р. Дамњановићка.

За 1882. год. примљене за редовне чланице:

339. Јелисавета А. Васићка, 340. Аспазија М. Стојановићка, 341. Ленка Т. Бацковићка, 342. Мица Параносовица, 343. Катарина Р. Бадемлићка, 344. Анка Д. Дикићка, 345. Полексија Станојевићка, 346. Јелена Ђочићка, 347. Јелисавета М. Димићка, 348. Катарина Кијаметовица.

А Ф О Р И З М И

Надање је несигурна радост.

У коју кућу не улази сунчева светлост, у њу улази лекар.

Кад се хоће да сазна оно, што нико не може сазнати, па се притом представља као да се то зна, онда се то у нашем добу називље мудрошћу.

Срећан је само онај на овом свету, ко у последњем часу свог живота, може за себе рећи: нити сам кадгод помислио, нити учинио како зло у моме животу.

Све своје па и живот свој ставити на коцку, да би живот свог ближњег спасли од смрти, то је зајета највећа врлина! А колико нас има, који се можемо овом врлином похвалити?

Здравље је највеће благо овог света, а њим долази лепота, а нанослетку богаство.

Вештина продужавања живота састоји се у томе: да га човек силом не скраћује.

У човечанству, као и у природи, нити се шта ново ствара, нити штогод пропада, него се само мења.

Има двојаких људи на свету: једни мисле и верују онако као што говоре; а други нити верују, нити мисле онако као што говоре.

Љубав и благод су извор среће.

Обичаји могу постојати и без закона, а закони се морају на њима оснивати.

П А В И Р Ц И.

Распрострањеност разних језика на земљи.
Напредак, који су најглавнији европски језици за последњих 80 година својом распрострањеношћу постигли, изражен је следећим бројевима: енглески језик, који су почетком овог века само њих 22 милијуна говорили, говоре данас њих 90 милијуна; Руским језиком уместо 30 милијуна, говоре данас њих 63 милијуна; шпанским су почетком овог века говорили њих 32 милијуна, а данас га говоре њих 44 милијуна; италијански говоре данас 30 милијуна, а говорили су њиме почетком овог века само 18 милијуна; португалским језиком говори данас 44 милијуна, говорило га је само 8 милијуна. Сравнивши ове бројеве, излази, да данас говори Енглески 310%, руски 110%, шпански и талијански по 36% више него пре 80 година. Као што се

види највећ напредак учинио је енглески, а за овим руски језик.

Смртност у најразвијеним светским варошима.
По званичним подацима, у прошлој години, просечно узев, умирало је недељно: у Калкути 25; Бомбају 29; Мадрасу 35; Паризу 24; Женеви 22; Бриселу 30; Амстердаму 23; Роттердаму 25; Хагу 22; Копенхагену 20; Штокхолму 30; Христјанцији 20; Петрограду 36; Берлину 26; Хамбургу 23; Дрезди 24; Бресту 22; Минхену 30; Бечу 24; Пешти 35; Риму 29; Неапољу 26; Турину 19; Венецији 26; Лисабону 33; Њујорку 24; Филадельфији и Балтимору по 17.

Насељеност у Сједињеним америчким државама износи по овогодшњем попису 49.000.000. Овај број сравиен са насељеношћу у 1870 години показује вишак од 11.000.000 душа.

Журналистика у Америци. У Сједињеним државама и у Канади излазе разних новина 10.131. Укупан број свију новина на један дан износи 20.677.535 бројева; а кад се срачуна ова цифра за једну годину, она износи 1,826,473.592 броја.

Нос и очи. Францисе Грозе у своме делу „Основи лепоте“, узмећу осталог, говори о носу и особитом кроју овог органа на човечијем лицу, разликује по њему карактере људске. Тако он вели: „Ако је нос у корену јако развијен, означава храброст и енергију; а ако је средином грбав (орловски нос) означава даровитог, поноситог човека, са склоностима к лепим вештинама. Нос, који је сасвим прав, као на грчком статуама, означава племенитост и особиту моћ размишљања. Мали нос, означава ограниченост и скученост душевну. Узан нос означава плашљив и мекушан карактер; а мали, узан и шпљаст нос, означава лукавство. Затупаст нос, представља сујетан и лакоуман карактер. Нос, који је на свом врху на горе увијен, представља надувеност и дрскост; а ако је својим врхом на ниже повијен, и некривљен, представља заједљивог, цангризавог и исмевајућег човека.“

Исти писац вели за очи следеће: „Очи су огледало душе; оне су прозори кроз које свет посматрач може загледати у најскривенији кут човечије душе и срца. — Црне очи оличавају снагу и висprenост; плаве, благод и верноост; мрке њажност и постојанетост; морасте, несталност и лукавство. Петурене очи, знак су доброг памћења и одважности; мале, дубоко унале очи — знак пакости, злобе, ослепелости, преспредности и преваре.“

Протису несвагања препоручује један лекар следеће средство: „Ваља оквасити половину једног пешкира у хладну воду, добро га исецити, па онда превиши га на пола, његовом влажном стравом обложити врат и половину потиљка и увезати. Делство овог средства је брзо и пријатно, јер се ускоро опорављајућим снагом заспи. За оне, који се душевно јако напрежу, па усљед тога, или усљед бриге или туге изгубе сан, ово је средство као невини најпрепоручљивије.“

Одело уасите боје, веле да је опасно имати на себи, кад се човек бави у близини зараз-

них болесника, јер загасите боје радије привлаче у себе клице заразе, него ли отворене. Тако бива и кад се две хаљине, једна од угасите, а друга од беле боје изложе за једно исто време јаком дуванском диму, — угасита ће и јаче и дуже ударати на дим, него ли она бела (?).

Стогодишњаки у Европи. Прорачуњено је, да данас у Европи има 3108 стогодишњака; а Европа броји 242 милијуна обитника. Између ових стогодишњака, има 1864 жене и 1244 човека. — Као што се види, мушки су у знатној мањини. Сви ови стогодишњаци имају да захвале за своју дубоку старост: прво, својим здравим предцима; а затим умерености, трезвености, правилном и безбедном животу; раду и чистом ваздуху, јер су ово махом сељаци.

Четворогодишњи пријатељ деце. — У органу бечког друштва за заштитивање животиња, Thierfreund-у, читамо колико чудновату — толико и занимљиву причу: „Један овчар у Шотској, пошав у Крампијан-планину да своје растурено стадо скупи, повео је собом и једно своје дете, које је могло имати одриликче четири године. У пратњи свог пса доспео је он до пањњака, али је још морао успети се на врх једног брда. Да не би дете морио, он га остави на подножју брда с најстрожијом опоменом, да се не сме маћи с места, док се он не врати. Али тек што се испео на брдо, падне таква магла, као што то није редкост у Шотланду, да се од дана створи ноћ. Сиромас отац сиђе с брда да дете потражи, али после дугог и узалудног тражења, буде приморан, да се тугом и жалошћу сатрвен врати кући. У општој забуни никоме у кући не падаше на ум, да је и пса нестало. Сутра дан, чим је свануло, пође опет отац да дете тражи, али се као и прошлог дана без њега врати кући. Кад је кући дошао, рекосе му домаћи, да је пас од некуда дошао, да су му дали његов обичан оброк, па да га је опет нестало. И тако је сиромас овчар четири дана узастопце узалуд тражио своје дете немогав га наћи, а пас је опет редовно, сваки дан, долазио по свој оброк и опет печезавао. Напоследку, севну овчару мисао кроз главу, да сачека пса кад по свој оброк ражаног леба дође, па да га онда прати, те да види где нестаје. Тако и би. Таман се пас са комадом леба крену да иде, а и овчар пође за њим. Пас га доведе до једног водопада, који је био не далеко од места, на ком је он своје дете оставио да га чека. Ниже тога водопада била је једна дубока и стрмена јаруга, у коју се пас спусти и нестале га у некаквој пећини. Овчар је тешком муком сипао у јаругу, а још теже се увукао у пећину; али како ли је очинско срце морало радошћу закуцати, кад је ступивши у пећину угледао у истој своје чедо, како једе онај комад ражаног леба, што му га је пас мало час донео; а пас поред њега стоји и са задовољством му пшњи у зубе, очекујући да и њему коју трошку леба за труд даде“.

Змијин отров. Од више година бави се у Рио-Жанейру Др. Лаперда Филхо, изучавањем дејства змијиног отрова. Његови не давно на јавност изнесени опити са отровом америчке „звечарке“ (*Crotalis horridus*) веома су занимљиви. — Не само отров ове змије, него и крв од оне животиње, која утине од уједа ове змије, кад се накалами на другу животињу, доноси после кратког времена смрт. Међутим и крв и месо овим отровом умртвљене животиње, може друга животиња без икакве опасности јести. Крв задржава своје отровно дејство као накаламак и онда, пошто се осуши и дуго времена тако осушена држи. Да би дошао до овог отрова, др. Лаперда хлороформом опња Звечарку па јој онда помоћу једне лопте од памука отров извуче и може га на такав начин добити око двадесет центиграма. Овај је отров прозачна и безбојна течност, налик на редак раствор глум-арабике. Под микроскопом виде се у овој течности безбројне кугласте животињиче, које се по течности несташно крећу, а имају у пречнику одриликче један стои део милиметра. Кад се са аплином течност обојаднеше, ове животињиче постану још несташније; а кад се у њу успе алкохола, хлороформа, борне киселине, оне се умртве и престану се кретати. Кад се на овај сасушен отров наше дестилациона вода, ове се исте животињиче поново виде. Да би се дознало дејство температуре на овај отров, поменути доктор је овај отров остављао два дана да се сасуши, затим је остатак сатр'o у прах, предно водом и изложио пола сата топлоти од 90°. Са овако поступљеним отровом калама је он голубове без икаквих хрђавих посљедица. Тако исто овај отров губи своје дејство, кад се температури од 0° изложи. Јака електрична струја није у стању да одузме живот овим животињичама у отрову. А алкохол их одма уништи. Шта више, ако се животињиче опне пре каламљења алкохомом, или само ако је пила алкохола, овај отров не може да дејствује, или ако и дејствује није смртоносан. Усељд ових и овакових општа, исти лекар спасава од уједа ове отровне змије псецајући рану, испирајући је и опцијајући уједеног алкохомом.

Ушљив времена на глас човечији. Директор музике Зандер, из своје вишегодишње пракције, односно ушљива времена на глас, вели ово: „Позната је ствар, да ми нисмо у стању у свако доба да владамо својим гласом онако како би хтели. Неки пут, или нисмо у стању да узмемо прави свој глас, или ако га и узмемо чисто, нисмо кадри да га до краја певања као таквог одржимо. Изувени случајеви кад је овоме узрок болесно стање органа за певање, или кад је човек и опште болестан, уверио сам се, да је од одсудног ушљива на глас и само време, и то оно, које тек има да наступи. Моја посматрања у овом погледу свео сам у ова правила. — Кад после лепог, сувог и ведрога времена хоће да наступи мутно и кишно време, обично се то код певача по гласу могло опазити већ за

читавих 30 сати унапред, јер су увек свој глас фалично, и то дубље узимали; а осим тога, глас је у овом случају био и слабији, нејасан. Ако је после кишног времена требало да наступи лепо, ведро и суво време, бивало је противно; т. ј. певачи су увек били у стању да узму праву своју глас, који је био звучан, јасан и издржљив. А зими, кад је после благог и влажног времена требала да наступи строга зима и мраз, онда се обично узимао глас фалично и то увек „више“; али је и тада био јасан и звучан. На сваки начин да бива и изузетака, и ова искуством засведочена правила вреде само за праве певаче“.

Из овога се може опет извести закључак, да и глас човечији, односно времена које има да наступи, може да послужи у неку руку као предсказивач времена.

Нешто о човеку. У средњу руку, тежина одраслог човека паноси 70 килограма. Цео костур човечији броји 240 комада костију, а тежак је 7 килограма. Костур сам за се узет грађи је од тела за 2 сантиметра. Просечна тежина човечијег мозга износи 1.75 килограма, а женског 1.5 килограма (?). Човек уда не у минуто у средњу руку 20 пута, а у сату 1200 пута. Дисањем истури човек из својих плућа, за 24 сата, 10666 кубних стопа угљене киселине, а прими у себе 10.667 кубних стопа кисеоника. Пулс (било) удари код детета 120 пута у минуто; код одраслог човека, у пуној спази, 80 пута; а код људи око 60 година, само 60 пута у минуто. У опште, пулс је код женског за све побројане случајеве бржи него код мушког. Тежина крви у телу износи на близу 14 килограма.

Највећу грудву злата до данас, нашли су пре неког времена у Аустралији два радника именоване Десон и Оатес. Њих су двојица, као и стотине других, отишли у Аустралију у цели да се обогате, али с почетка их је срећа хрђаво послужила. Десон био је ожењен, имао је многобројну породицу, а Оатес је био нежењен; обоје су пак таква сиротиња били, да умало нити нису посекли од глади. У очајању, пођу они једног дана к једном месту у својој околини где дотле није нико покушавао да тражи злата, и у близини једног дрвета почну копати. Ишто су једно пола сата копали, удари Десон одједанпут на нешто тврдо. „Проклети камен“, гласно опсова он, „за мало што нисам сломио будак“. Но није прошао ни један минут, а он викну своме другу: „Оатесе, ходи да видимо, шта је ово?“ — Оатес приђе, и на њихово изненађење и радост угледаше велики камен злата. Готово нису могли својим очима да верују, док нису камен из земље изваљали и док га нису кући донели. Целу ноћ су ова два бедника провели чистећи своје благо од земље и одвајајући од њега минерал кварц, а гладна и дроњава дечкица заједно с мајком као укочени стајаћи су око њих у кругу. Чим је свануло, направили су једна носила и оба ова сиротана, заједно са породицом крену се у

варош. Изнемогли од умора, једва су донели своје благо до мењача и кад су га ту измерили, нашли су да тежи 2.268 унција, а добили су за њега 10.000 фунти стерлинга. Од однака, што су им остали чистећи нађено благо, добили су још 10 ф. злата.

И тако се на ову двојицу дотле пуких споромаха, може с пуно права применити она народна изреки: „где је нужда највећа, ту је помоћ најближа“.

Статистика жртава приликом пожара разних позоришта— 1794. пожар позоришта у Каподистрији, прождро је 1000 живота; 1836. пожар Лемановог позоришта, у Петргураду, стао је 800 живота; 1845. пожар Хинеског позоришта у Кантону, сагорео је 1670, а њих 170 рањено је; 1846. пожар позоришта у Квебеку, у Канади, коштао је 200 живота; 1847. пожаром позоришта у Карлсруу, изгорело је њих 63 а рањено 200; 1837. приликом пожара у позоришту „дељи Еквидоти“, у Ливорну, изгорело је 100, а рањено 200; 1872. пожар Тијенчинског позоришта у Хини, прогутао је 600 живота; исте године пожаром позоришта „Варијете“ у Монпељјеру, изгорело је 400 особа; а најскорашњији и најстраховитији пожар бечког позоришта на Рингу, прождро је преко 800 жртава.

КАЛЕНДАР

за Јануар 1882. год.

<i>Петак</i>	1 <i>Нов. год. (об. госп.)</i>
<i>Субота</i>	2 Сидвестар папа
<i>Недеља</i>	3 Прор. Малахија
<i>Понедеоник</i>	4 Арх. Јевест. С. 70 а.
<i>Уторак</i>	5 Теоп. (Кретовдан)
<i>Среда</i>	6 <i>Богојављење</i>
<i>Четвртак</i>	7 Јован крститељ
<i>Петак</i>	8 Преп. Бор. и Ем.
<i>Субота</i>	9 Полијевкт мученик
<i>Недеља</i>	10 Глигорије влад. н.
<i>Понедеоник</i>	11 Преп. Теод.
<i>Уторак</i>	12 Татијана мучен.
<i>Среда</i>	13 Муч. Јермиле и Ст.
<i>Четвртак</i>	14 <i>Савва I. арх. срб.</i>
<i>Петак</i>	15 Преп. Пав. тив.
<i>Субота</i>	16 Вериге ап. Петра
<i>Недеља</i>	17 Антоније велики
<i>Понедеоник</i>	18 Арх. срп. Максим
<i>Уторак</i>	19 Макарије мисирац
<i>Среда</i>	20 Јевтимије велики
<i>Четвртак</i>	21 Максим исповедник
<i>Петак</i>	22 Апостол Тимотије
<i>Субота</i>	23 Муч. Климен. в.
<i>Недеља</i>	24 Пр. Кеенија
<i>Понедеоник</i>	25 Глигорије богостов
<i>Уторак</i>	26 Кеенофон и друж.
<i>Среда</i>	27 Преп. м. Јована зл.
<i>Четвртак</i>	28 Јеврем спирин
<i>Петак</i>	29 Преп. м. Игњата
<i>Субота</i>	30 <i>Вел. Јерарси</i>
<i>Недеља</i>	31 Безмитни врач

ХІ. ГЛАВНИ (редовни) СКУП ЖЕНСКОГ ДРУШТВА

БИЋЕ

у Недељу 3. Јануара 1882. године

У ДВОРАНИ

ВИШЕ ЖЕНСКЕ ШКОЛЕ

Радиће се ово :

1. Читаће се извештај о радњи друштвеној у 1881. год.
2. Читаће се извештај о друштвеним рачунима од 1880. године.
3. Бираће се нова управа.
4. Бираће се прегледачице друштвених рачуна за 1881. год.

ПРЕДСЕДНИЦА

ЖЕНСКОГ ДРУШТВА

Кат. М. Миловуна.

ДЕЛОВОДКИЊА,

Јел. Мијајловићна.

У правилама женског друштва има између осталог и ово :

Чл. 5. Редовна чланица може бити свако женскиње, удато или неудато, без разлике вере и народности, које има пуних 17 година, а пристаје на ова правила.

Чл. 6. Она, која жели бити чланица овог друштва, има да се јави ма којој управној чланици, која ће је предложити управи. Управа ће тајним гласањем, простом вишином ласова решити, да ли је прима за редовну чланицу, или не. Ако је прима за редовну чланицу, послаће јој најдаље за месец дана карту друштвену, ако је пак не прима, неће јој ништа ни јављати.

Чл. 7. Почасна чланица биће свако женскиње, које је једанпут за свагда даровало на друштвене цели бар 20 дуката царских, па онда ужива сва права чланица редовних, докле год живи. Та сума може бити исплаћена за време од године дана у тромесечним роковима.

Чл. 9. Редовне чланице у напред плаћају полугодишњи прилог од шест динара,

Чл. 12. Друштвене карте, којима је протекло рок, ништа не важе. — Права, што долазе плаћеним прилогом и добивеном друштвеном картом, важе само за оне редовне чланице, на чије су име издате.

Чл. 15. У управи друштвеној биће 20 чланица, које је главни скуп за то одредио.

Чл. 17. По свршетку једне године на главном скупу престају бити све управне чланице. Главни скуп их може све из нова одредити, да врше дужност у управи, но бар половином одступајућих управних чланица мораће главни скуп да избере у нову управу.

Чл. 32. Избор управе бива простом вишином гласова и то цедуљицом са потписаним именима чланица, које се бирају у управу. При једнаком броју гласова решава коцка,

САДРЖАЈ:

Нова година стуб. 1. Дечије забаве и играчке стуб. 4. Светковање слоге и брачне љубави стуб. 15. Први снег стуб. 23. О браку у Јапану стуб. 27. Радња Женског друштва стуб. 31. Списак чланица Женског друштва за II. полгође 1881. год. Афоризми стуб. 41. Набирбци стуб. 41. Календар стуб. 46. Оглас стуб. 47.

ИЗДАВАЛАЦ Женско Друштво.

ОДГОВОРНИ УРЕДНИК Стеван Вајаловић, ПРОФЕСОР.

Штамарија код „Св. Саве“ у Београду, кнез Михаилова улица бр. 4.